

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΡ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίαν δραχμὰς 80. Ἐξάμηνος
δραχ. 45. Τρίμηνος δραχ. 25.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.—
Αμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει
τῶν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐοῦδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 35ος

Ἐν Ἀθήναις, 27 Ὀκτωβρίου 1928

Ἔτος 506.—Ἀριθ. 48

ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Μυθιστόρημα ὑπὸ Vrignaull καὶ Valdor

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

— Συγγενής σου; .. ἀπόρησε ἡ κυρία Γουίλ.

— Ναί. Κι' αὐτὸ μοῦ δίνει τὸ δικαίωμα νὰ τοῦ ζητήσω τὴν ὑποστήριξή του. Θὰ τοῦ ζητήσω μοναχὰ νὰ μ' εὐκολύνει νὰ μιλήσω στὸν Κρόμβελ. Αὐτὸ δὲν τὸν ἐκθέτει, φαντάζομαι, σὲ κανένα κίνδυνο.

— Μά, παιδί μου, ὁ λόρδος Στάρλυ εἶν' ἐχθρός σας! Τὰ ξέχασες λοιπὸν ὅσα τράδηξες ἐκεῖ πέρα, ποὺ σὲ κυνηγοῦσε; Ξέχασες πῶς ὁ Θεὸς μόνο σὲ γλύτωσε ἀπὸ τὰ χέρια αὐτοῦ τοῦ Τζέκιν, ποὺ ἦταν βαλτὸς γιὰ νὰ σὲ σκοτώσει;

— Ποῦ τὸ ξέρουμε! Μπορεῖ καὶ νὰ γελαστήκαμε. Ἄν ἦταν βαλτὸς γιὰ νὰ μὲ σκοτώσει, δὲν ἦταν δύσκολο νὰ τὸ κάμει. Ἐγὼ λέω πῶς ἤθελε μόνο νὰ μὲ πάρει, ποὺς ξέρεῖ μετὰ ποῖο σκοπό...

— Καὶ γιατί εἶχε δώσει διαταγή νὰ σὲ κρατήσουν φυλακισμένη στὸ Δοῦδρο;

— Εἶχε θυμώσει γιατί τοῦ μίλησα ἄσχημα. Ὅταν ὅμως μάθει ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἡ Νταίτση, θὰ ἴδεις ὅτι θὰ χαρεῖ. Ὅταν εἶχα χαθεῖ, λὲν ὅτι ἔδειξε μεγάλη λύπη.

— Παιδί! εἶπε ἡ Τζέννη κουτώντας τὸ κεφάλι. Ὅνειρα καὶ φαντασίες σοῦ σκοτίζουν τὸ μυαλό. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς σὲ γνώρισε καὶ γι' αὐτὸ καὶ μόνο ζητοῦσε τὸ κακό σου. Αὐτὸ ποὺ σκέπτεσαι νὰ κάνεις εἶναι ἐπικίνδυνο. Πρέπει νὰ τὸ ξέρεις λοιπὸν, ὅτι ὁ λόρδος Στάρλυ ἢ κάποιος ἄνθρωπός του σ' ἄρπαξε ἀπ' τὸ σπίτι σου ὅταν ἦσουν μικρούλα!

— Ὁ λόρδος Στάρλυ!.. ἔκαμε ἡ Νταίτση μὲ δυσπιστία.

— Ὅσα κι' ἂν ἔλεγαν γι' αὐτόν, δὲμποροῦσε νὰ φαντασθεῖ ἓνα λόρδο νὰ κλέβει παιδιὰ μέσ' ἀπ' τὰ σπίτια τους.

— Καὶ γιατί νὰ τὸ κάμε αὐτό; ρώτη-

σε ὕστερα μὲ περιέργεια. Δὲν τὸ πιστεύω.

— Νὰ σοῦ πῶ τὸ γιατί. Ἐπρεπε νὰ βγεις ἐξὸ ἀπὸ τὴ μέση, γιὰ νὰ σοῦ πάρει τὰ χτήματά σου, τὸ Χουάιτ-Γκέιτ. Ἔτσι φαίνεται τουλάχιστον. Φυλάξου λοιπὸν, νὰ μὴν πᾶς νὰ πέσεις στὸ στόμα τοῦ λύκου.

Ἡ Νταίτση ἔπιασε τὸ χέρι τῆς μίστρες Γουίλ.

— Μητέρα! εἶπε ἀποφασιστικά, δὲ θέλω νὰ πεῖς τίποτ' ἄλλο. Ὅσα ἐγκλή-

δὲ Θεὸς βοηθός! εἶπε στὸ τέλος ἡ Τζέννη.

Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ καθυστέρησε κάπως τὴν ταραχὴ τῆς Νταίτσης καὶ μπόρεσε νὰ πλαγιάσει στὸ κρεβάτι τῆς νὰ ξεκουραστεῖ.

Ἡ καλὴ γυναίκα τὴ σκέπασε, ὅπως ἔκανε ὅταν ἦταν μικρούλα, κι' ἔμεινε κοντά τῆς ὡς τὴ στιγμή ποὺ τὴν πῆρε ὁ ὕπνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἐνόχου

Ἡ Νταίτση ἀποκοιμήθηκε μὲ τὸ νοῦ της γεμάτον ἀπὸ τὸ σχέδιό της καὶ καθὼς συμβαίνει συχνά, οἱ ιδέες της ταχτοποιήθηκαν στὸν ὕπνο της καὶ τὸ πρῶτ' εἶχε ξεκαθαρίσει στὸ νοῦ της ὅλα ὅσα ἐμελλε νὰ κάμει, μὲ τὴ σειρά τους.

Μόλις ἀνοιξαν οἱ πόρτες τοῦ Πύργου, βγήκε μαζί μὲ τὴ μίστρε Γουίλ, ποὺ θὰ τὴ συνοδεύε ὡς τὸ μέγαρο τοῦ λόρδου Στάρλυ καὶ θὰ τὴν περίμενε ὕστερα στῆς μὲς Μίλδρεδ.

Ἦταν βέβαια νωρὶς ἀκόμη γιὰ νὰ παρουσιασθεῖ σ' ἓνα τόσο σπουδαῖο πρόσωπο, ἀλλὰ εἶχε νὰ κάμει κι' ἄλλα διαβήματα πρὶν φτάσει ὡς αὐτόν.

Θάβλεπε πρῶτα πρῶτα τὴ δεσποινίδα Πιερρεφὸν κι' ὕστερα τὴ λαίδη Στάρλυ. Ἦξερε ὅτι ἡ Λουίζα σηκωνόταν νωρὶς κι' ἐργαζόταν μαζί μὲ τὴν κυρία Βερδιέ.

Ἦταν μεγάλῃ κίνησις στὴν πόλιν κι' ἰδίως τριγύρω στὸ Χουάιτ-Χώλ, ὅπου κατοικοῦσε ὁ νικητὴς στρατηγός. Τὸ Λονδίνο εἶχε ὑποδεχθεῖ μὲ μεγάλες τιμὲς τὸν Κρόμβελ, ὅταν ὕρρισε νικηφόρος ἀπὸ τὴ μάχην, ἐνῶ ὁ νικημένος βασιλιάς ἴσα ποὺ κατάφερε νὰ σωθεῖ. Ὁ Κρόμβελ ὀνομάστηκε τότε Πατέρας τοῦ Λαοῦ κι' Ἐλευθερωτὴς τῆς Πατρίδας.

Ὡστόσο ὁ Κρόμβελ ἤξερε ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ βασίζεται μὲ πίστη στὶς λαϊκὲς αὐτὲς ἐκδηλώσεις. Κάποιος, γιὰ νὰ τὸν κολακέψει, τοῦ εἶπε, δείχνοντας τὰ πλήθη ποὺ ζητωκραύγαζαν.

— Κοίταξε πόσοι ἄνθρωποι ἦρθαν νὰ ἴδωσιν τὸν θρίαμβό σου!

«Ἐσπῆξε στὸ στήθος του τὸ κορίτσι ποὺ τὸ κλόνιζαν οἱ λυγμοί...» (Σελ. 378, στ. β').

ματα κι' ἂν ἔκανε ὁ λόρδος Στάρλυ, ὅσο κακὸς κι' ἂν εἶναι κι' ὅσο κι' ἂν μὲ κυνηγᾷ, ὅταν ἐγὼ ξέρω πῶς κάτι μπορεῖ νὰ κάμει γιὰ νὰ σώσει τὸν πατέρα μου, θὰ πάω νὰ τὸν βρῶ. Καὶ φαντάζομαι πῶς θὰ εἶναι δῶ αὐτόν τὸν καιρό, γιατί ὁ πόλεμος τελείωσε.

Ἡ Τζέννη κατάλαβε, ὅτι δὲν τῆς μιλοῦσε πιά ἓνα παιδί. Ἡ θλίψη εἶχε ὀρμιάσει πρῶτ' ἄν τὴν παιδικὴ αὐτὴ ψυχὴ.

— Κάνε ὅπως θέλεις, παιδί μου, κι'

Ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε ψυχρά:

— Θάρχονταν ἀκόμη πιὸ πολλοί, ἀν ἦταν γιὰ νὰ μὲ ἰδοῦν στὴν κρεμάλα.

Οἱ στρατηγοὶ τοῦ Κρόμβελ γνώρισαν κι' αὐτοὶ μεγάλες τιμές, καὶ πρῶτα-πρῶτα ὁ λόρδος Στάρλυ, πού ἦταν γνωστὸ ὅτι εἶχε λάβει πολὺ σπουδαῖο μέρος στὴ μάχη. Γι' αὐτὸ τὸ μέγαρό του ἦταν γεμάτο κόσμος, πού ἐρχόταν νὰ τοῦ ἐκδηλώσει ἀφοσίωση καὶ θαυμασμό.

Μὰ ἡ Νταίτση δὲν ἤθελε νὰ μπεῖ ἀπὸ τὴν ἐπίσημη πόρτα. Ἀφοῦ χωρίστηκε ἀπ' τὴ Τζέννη, τριγύρω τὸ μέγαρο, γιὰ νὰ βρεῖ τὴν πόρτα τῆς ὑπηρεσίας, κι' ἐκεῖ ζήτησε νὰ συναντήσῃ τὴ δεσποινίδα Πιερρεφόν, ἀπὸ μέρους τῆς μὲς Μίλδρεδ.

Σὲ λίγο ἤρθε μιὰ καμαριέρα καὶ τὴν ὁδήγησε στὸ δωμάτιο, ὅπου ἡ νεαρὴ κοντέσσα ἐργαζόταν τὴν ὥρα αὐτὴ μαζὶ μὲ τὴν κουδερνάντα τῆς.

Μόλις τὴ γνώρισε, ἡ Λουίζα σηκώθηκε χαρούμενη κι' ἔτρεξε κοντὰ τῆς.

— Εὐ εἶσαι! τί χαρά! φώναξε. Πῶς λυπήθηκα, πὺ δὲ σὲ βλέπω πιά στῆς μὲς Μίλδρεδ. Ὡστε γύρισες στὴ μητέρα σου; Μὰ τί σοῦ συνέβη λοιπόν;

— Πολλὰ πράγματα! ἀπάντησε θλιθερά ἡ Νταίτση. Εἶναι μεγάλη ἱστορία κι' ἤρθε νὰ σοῦ τὴ διηγηθῶ καὶ νὰ σοῦ ζητήσω τὴν ὑποστήριξή σου, ἀν ἔχεις κάποια φιλία γιὰ μένα.

— Μὰ ἀμφιβάλλεις γι' αὐτό; Ζήτησέ μου ὅ,τι θέλεις!

— Εἶσαι χλωμὴ καὶ λυπημένη, κόρη μου, εἶπε κι' ἡ κυρία Βερδιέ, βλέποντας πόσο εἶχε ἀλλάξει τὸ πρόσωπο τῆς κόρης. Μήπως ἔχασες κανένα συγγενή σου;

— Ὁχι κυρία. Ἡ τουλάχιστον, ὄχι ἀκόμη! Ἀλλὰ σὲ τρεῖς μέρες, ἀν δὲν καταφέρω νὰ τοῦ πάρω χάρη, ὁ πατέρας μου δὲ θὰ ζεῖ πιά.

— Μήπως ἦταν κι' αὐτὸς στὸ βασιλικὸ στρατό; ρώτησε ἡ Λουίζα.

— Ὁ πατέρας μου ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τοῦ βασιλικοῦ στρατοῦ.

— Ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς; ἔκαμε ξαφνιασμένη ἡ Λουίζα. Μὰ ποῖα εἶσαι λοιπόν, Βιολέττα; Βρῆκες τὸν πατέρα σου;

— Σοῦ εἶπα πῶς πρέπει νὰ σοῦ διηγηθῶ πολλὰ πράγματα. Ἐρεῖς ὅμως μερικὰ καὶ θὰ τὰ καταλάβεις ὅλα, ἀν σοῦ πῶ τ' ὄνομά μου: Εἶμαι ἡ Νταίτση Ἐρλιγκτον.

— Ἡ Νταίτση! φώναξαν μαζὶ ἡ Λουίζα κι' ἡ κυρία Βερδιέ.

— Ἡ Νταίτση! Ἡ Νταίτση! ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ἡ Λουίζα φιλώντας τὴ μικρή. Σὰ νὰ τῷερα ἐγὼ σ' ἀγαποῦσα τόσο πολὺ. Εἴμαστε σχεδὸν συγγενεῖς! Ἀλλὰ πῶς τὸν βρῆκες τὸν πατέρα σου; Καὶ πότε τῷμαθες αὐτό; Στὸ Δουβρο δὲν ἤξερες ἀκόμη τίποτα, ἔ;

— Ὁχι, ἀποκρίθηκε ἡ Νταίτση. Ὁταν μὲ πῆραν, ἤμουν τόσο μικρή, ὥστε

δὲ μοῦ εἶχε μείνει τίποτα στὴ μνήμη. Δὲν εἶναι παρὰ λίγες μέρες πὺ τὰ ἔμαθα ὅλα, γιὰτὶ ἔτσι τὰφερε ὁ Θεός...

Καὶ τοὺς διηγήθηκε ὅλη τὴν ἱστορία τῆς, ὅπως τὴν ἤξερε τώρα κι' ἡ ἴδια, ἀπὸ τὴν παιδικὴ τῆς ἡλικία ἴσαμε σήμερα.

— Ἀ, πῶς χαίρομαι πὺ εἶσαι ἡ Νταίτση! εἶπε ἡ νεαρὴ κοντέσσα Ἀλλά δὲν πρέπει νὰ εἶσαι τόσο στενοχωρημένη. Ἐννοια σου, θὰ τὸν σώσουμε τὸν πατέρα σου! Πές μου μοναχὰ τί πρέπει νὰ κάνουμε. Ἐχεις καμμιά ἰδέα;

— Ναί, εἶπε ἡ Νταίτση πέρνοντας θάρρος ἀπὸ τὴ μεγάλη προθυμία τῆς Λουίζας. Ἡθελα νὰ μιλήσω στὸ λόρδο Στάρλυ. Ἡ μυαλίδη θὰ μπορούσε νὰ μ' εὐκολύνει.

— Στὸ λόρδο Στάρλυ! ἔκαμε μ' ἐκπληξη ἡ Λουίζα. Μὰ, Νταίτση, τί ἔχεις νὰ περιμένεις ἀπὸ τὸν κακὸν αὐτὸν ἄνθρωπο;

«Ἐρριξε τὸ κεφάλι τῆς μέσα στὰ δύο τῆς χέρια καὶ βυθίσθηκε σὲ σκέψεις».
(Σελ. 378, στ. γ')

— Τί μ' ἐνδιαφέρει κι' ἀν εἶναι κακός; Σήμερα μόνον ὁ Κρόμβελ μπορεῖ νὰ δώσει χάρη στὸν πατέρα μου, κι' ὁ λόρδος Στάρλυ εἶναι φίλος του.

— Ναί, μὰ δὲν εἶναι καὶ φίλος σου, ἀγαπητή μου, τὸ ξέρεις πολὺ καλὰ! Μιλήσαμε πολλὰς φορὲς μὲ τὴ καμμιά γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα κι' ἔχουμε τὴν ἰδέα, ὅτι ὁ λόρδος σ' ἔδωξε ἀπὸ τὸ Χουάιτ-Γκέιτ γιὰτὶ εἶχε κάποιο λόγο... Τώρα μάλιστα πὺ ξέρω ποῖα εἶσαι, συλλογίζομαι ὅτι ἴσως σὲ εἶχε ἀναγνωρίσει...

— Τὰ ἴδια μοῦ εἶπε κι' ἡ μητέρα μου. Ἀλλὰ ἐγὼ πρέπει νὰ τὸν ἰδῶ τὸ λόρδο Στάρλυ. Ὅσα ἐγκλήματα κι' ἀν ἔκαμε, δὲ μπορεῖ ν' ἀφίσει νὰ σκοτώσουν τὸν πατέρα μου, τὴ στιγμή πὺ εἶναι στὸ χέρι του νὰ τὸν σώσει. Τί λέτε καὶ σεῖς, κυρία; ρώτησε τὴν κυρία Βερδιέ.

— Νομίζω πῶς ἔχεις δίκιο, παιδί μου.

Ὁ λόρδος Στάρλυ εἶναι συγγενής, ὅπως λέτε, τῆς μητέρας σου κι' εἶναι φυσικὸ ν' ἀποταθεῖς σ' αὐτόν. Ἐχει δύναμη μεγάλη καὶ μπορεῖ νὰ σὲ βοηθήσει... ἀν θέλει.

— Ναί, ἀν θέλει! εἶπε ἡ Λουίζα κουνώντας τὸ κεφάλι. Ἐγὼ τουλάχιστον, καλύτερα θάχα ν' ἀποταθῶ στὸ διάβολο τὸν ἴδιο, παρὰ στὸ λόρδο Στάρλυ. Ἀφοῦ ὅμως τῷχεις ἀποφασισμένο, θὰ κάμω ὅ,τι μπορῶ γιὰ νὰ σὲ βοηθήσω. Πάω νὰ ἰδῶ ἀμέσως τὴν μητέρα μου.

Ἡ λαίδη Στάρλυ δὲν ξαφνίστηκε καὶ τόσο, ὅταν ἀκουσε τὴν ἱστορία τῆς Νταίτσης. Ὅλα ὅσα εἶχαν συμβεῖ στὸ Χουάιτ Γκέιτ, κι' ἰδίως ἡ ταραχὴ τοῦ λόρδου, ὅταν μιλοῦσε γιὰ τὴ Βιολέττα, τῆς ἔδωσαν τότε νὰ καταλάβει, ὅτι κάποιο οἰκογενειακὸ δῶμα ἦταν κρυμμένο σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἱστορίες.

Καὶ τώρα πὺ τὰ ἤξερε ὅλα, δὲν εἶχε βέβαια τὴ γνώμη ὅτι ὁ λόρδος Στάρλυ θὰ φαινόταν πρόθυμος νὰ βοηθήσει τὸ δυστυχισμένο κορίτσι. Ὡστόσο διατηροῦσε τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ λόρδος δὲ θὰ τολμοῦσε ν' ἀρνηθεῖ τὴν ὑποστήριξή του σὲ μιὰ συγγενισσά του, γιὰτὶ ἦταν περήφανος καὶ δὲ θὰ ἤθελε νὰ τὸν υποψιαθοῦν ὅτι ἐπιθυμοῦσε τὸ θάνατο τοῦ λόρδου Ἐρλιγκτον.

Ἀλλωστε κι' οἱ πιὸ σκληρὲς καρδιὲς λυγίζουν κάποτε μπροστὰ σ' ἕναν παιδικὸ πόνο. Τί θὰ τοῦ στοίχιζε νὰ κάμει μιὰ καλὸσύνη; Εἶχε τόση δύναμη στὸ κόμμα τοῦ Κρόμβελ, ὥστε ἡ ὑπόθεση αὐτὴ μπορούσε νὰ τελειώσει μὲ μιὰ ἀπλὴ σύστασή του.

Ἡ μυαλίδη δέχθηκε τὴ Νταίτση σὰν παιδί τῆς, τὴ φίλησε στοργικὰ καὶ τῆς ὑποσχέθηκε νὰ τὴ βοηθήσει ὅσο μποροῦσε.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟ ΠΕΡΒΟΛΙ

Στὸ περβόλι τάνθιστὸ
Πήγαμε χτὲς βράδυ
Τὰ παιδιὰ κοπάδι.

Παίξαμε κυνηγητὸ
Στὰ στρατόνια, στὶς βραγιές
Γύρω στὶς ἀμυγδαλιές.

Στὸ περβόλι τάνθιστὸ
Λουλουδάκια, μῦρα
Κι' οἱ μιλίαις πορφύρα.

Μὰς προσμένει γελαστὸ
Κάθε βράδυ, συντροφιά
Γιὰ νὰ πᾶμε τὰ παιδιὰ.

Στὸ περβόλι τάνθιστὸ
Χρόνια τώρα, χρόνια
Μὰς κρατοῦν τὰ δρόνια

Συντροφιά τὸ δειλινὸ
Σὰ γυρνοῦμε, μὲ βαριά
Θλίψη μέσα στὴν καρδιά.

ΝΙΚΟΤ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

ΤΟ ΓΑΥΚΟ

Δὲν ἦταν παρὰ ἕνα μικρὸ καλφάκι τοῦ μάστορο-Παναγῆ τὸ παπουτσίδικο. Ἀπ' τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ, καθισμένο στὸ ψηλὸ σκαμνί του, χτυποῦσε τὶς ξυλόπροκες πάνω στὰ παπούτσια ἢ ἔρραβε τὶς μεντζοσόλες. Γιὰτὶ μ' ὅλο πὺ ἔγραφε ἀπ' ἔξω «Ἰποδηματοποιεῖον», τοῦ μαστρο-Παναγῆ τὸ μαγαζὶ δὲν ἦταν παρὰ μπαλωματάδικο. Ἀραιὰ καὶ κάπου νὰ τοῦ δίνανε καμμιά παραγγελιὰ γιὰ κανένα ζευγάρι χοντροπάπουτσα. Γι' αὐτὸ κι' ὁ μαστρο-Παναγῆς δὲν ἦταν πλούσιος κι' ἔδινε στὸ Μανώλη, τὸ μικρὸ του κάλφα, ἕνα τάλληρο μονάχα μεροδούλι. Τὸ ἔδωκε ἀπ' τὸ συρτάρι του κάθε βράδυ πρὶν νὰ κλείσῃ τὸ μαγαζὶ του, καὶ τῷδαζε μπροστὰ στὸ μικρὸ γκρινιάζοντας:

— Νά, πάρε! Βγάζουμε δὲ βγάζουμε, τὸ δικό σου πρέπει πάντα νὰ στὸ πληρώνουμε.

Μεροδούλι-μεροφαί ἦταν ἕνα τάλληρο καὶ λιγώτερο ἀκόμα. Ἐκατὸ δῶμα μαῦρο ψωμί καὶ μιὰ δραχμὴ ἐλιές ἔτρωγε ὁ Μανώλης κάθε μεσημέρι. Ἐκατὸ δῶμα μαῦρο ψωμί καὶ μιὰ δραχμὴ χαλδὰ ἔπαιρνε κάθε βράδυ. Τὸ παιδί τοῦ ἀντικρυνοῦ μπακάλη τὸν εἶχε τόσο συνειθίσει, ὥστε μόλις τὸν ἔβλεπε νὰ μπαίνει μέσ' στὸ μαγαζὶ, τοῦ τύλιγε τὶς ἐλιές ἢ τὸ χαλδὰ του κατὰ τὴν ὥρα. Μόνον ὅταν ἐρχόταν τὸ καλοκαίρι, μπορούσε νὰγοράσῃ ὁ μικρὸς κανένα σταφυλάκι ἢ καμμιά ντομάτα.

Κι' ἔτσι τὸ τάλληρο ἐρχόταν ἴσα-ἴσα. Μονάχα νοῖκι πὺ δὲν εἶχε νὰ πληρώνῃ ὁ Μανώλης, γιὰτὶ κοιμόταν μέσ' στὸ μαγαζὶ. Τὸν ἔκλεινε ἐκεῖ-μέσα ὁ μαστρο-Παναγῆς ἀπὸ τὸ βράδυ, καὶ τὸ πρῶτ' τοῦ ἄνοιγε ὅταν ἦταν γιὰ νὰ ξαναρχίσῃ τὴ δουλειά.

Καὶ ὅμως δὲν παραπονιόταν γιὰ ὅλ' αὐτὰ ὁ μικρός. Οὔτε γιὰ τὶς ἐλιές, οὔτε καὶ γιὰ τὸ χαλδὰ. Ἰσα-ἴσα εὐχαριστοῦσε τὸ Θεὸ πὺ τὰ εἶχε κι' αὐτά, πὺ εἶχε μιὰ στέγη κι' ἕνα τακτικὸ φαί, καὶ δὲν εἶχε πεθάνει ἀπ' τὴν πείνα κι' ἀπ' τὸ κρύο. Τὸν εἶχε συνεπάρει κι' αὐτὸν ὁ ἀνεμόστρόβιλος τῆς συμφορᾶς καὶ τὸν εἶχε φέρει στὸν ξένο τόπο, ἔρημο, χωρὶς μάννα καὶ χωρὶς πατέρα. Ὁ μαστρο-Παναγῆς τὸν εἶχε βρεῖ στὸ δρόμο καὶ τὸν περιμάζεψε. Στὴν ἀρχὴ τὸν εἶχε πάρει στὸ σπῆτι του, ἀλλὰ κι' αὐτὸς εἶχε μεγάλῃ φιλία καὶ τὸ ξένο παιδί ἦταν περισσότερο μεπλὰς παρὰ βοήθεια. Γι' αὐτὸ ἀποφάσισε νὰ τὸ ἔχῃ στὸ μαγαζὶ, καὶ μόνον κάθε Κυριακὴ καὶ κάθεσχόλη τῷπαίρνε στὸ σπῆτι.

Κι' ἀπὸ τότε ὁ Μανώλης ἔπαιρνε ἕνα τάλληρο τὴν ἡμέρα γιὰ τὸ φαί του, κοιμόταν στὸ μαγαζὶ καὶ δούλευε ἀπ' τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ. Εἶχε πιά συνειθίσει τὴν καινούρια του ζωὴ καὶ δὲ θυμόταν

τὰ περασμένα. Ἀραιὰ καὶ κάπου τῷχαينه νὰ ξεπροβάλλῃ πάλι στὸ μυαλό του τὸ χωριό του, τὸ σπῆτι του, ἡ μάννα του, τὰδέρφια του. Θυμόταν πῶς μαζεῦονταν τριγύρω στὴ φωτιά, ὅταν ἔκανε κρύο, καὶ πῶς ἔπαιζαν ἔξω στὴν αὐλὴ, ὅποτε ἦταν καλὸς καιρὸς. Θυμόταν τὰ χάρη καὶ τὰ φιλία τῆς μάννας του καὶ ὥρες-ὥρες ἔγκνιόταν τόσο πολὺ, ὥστε νόμιζε πῶς ἐννοῦθε τὰγαπημένα χέρια τῆς νὰ τοῦ χαϊδεύουν τὸ κεφάλι. Καὶ τότε σταματοῦσε τὴ δουλειὰ καὶ κοιτάζε μπροστὰ του μ' ἀνοιχτὰ τὰ μάτια, χωρὶς νὰ βλέπῃ τίποτε. Πάντοτε τὸν ἔδωκε ὁ μαστρο-Παναγῆς ἀπ' τὸνεῖρό του. Ὅποτε ἦταν καλόκεφος, τοῦ φώναζε:

— Ἐ! πὺ ἀρμενίζουν τὰ καράδια σου, Μανώλη;

Ὅποτε ὅμως ἦταν στὶς κακὲς του, τοῦδινε μιὰ μὲ τὸ παπούτσι στὸ κεφάλι.

Κι' ὁ μικρὸς πετιόταν ξαφνικά κι' ἀρχίζε πάλι τὴ δουλειά του, χτυπώντας μὲ βία τὶς ξυλόπροκες πάνω στὰ παπούτσια, ἢ τραβώντας μὲ τὰ δύο του χέρια τὸ σπάγγο πὺ ἔρραβε τὶς μεντζοσόλες.

Σιγά-σιγά ὅμως ἔπαψε νὰ θυμάται. Ὅλη ἡ παλιὰ ζωὴ του τοῦ φαινόταν τόσο ξέμακρη, πὺ δὲν τοῦ ἐρχόταν πιά στὸ νοῦ του, καὶ σὲ λίγο κόντευε στὰ λήθεια νὰ πιστέψῃ, ὅτι ποτέ του δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ κάλφας στὸ παπουτσίδικο τοῦ μαστρο-Παναγῆ.

— Νὰ πᾶς νὰ * * * ἀγοράσῃς σπάγγο καὶ ξυλόπροκες καὶ τρία ζευγάρια κορδόνια γιὰ σκαρπίνια, εἶπε μιὰ μέρα ὁ μαστρο-Παναγῆς στὸν κάλφα του. Κοίταξε μὴν ἀργήσῃς.

Καταχαρούμενος ἔβλεπε τὴν ποδιά του ὁ μικρός. Ἦταν τόσο σπάνιο πράγμα νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ μαγαζὶ καὶ νὰ δῇ μπροστὰ του κι' ἄλλα σπῆτια, ἔκτος ἀπ' τὸ ἀντικρυνὸ μπακάλικὸ καὶ τὸ φούρνο!

Τρέχοντας πέρασε τὸ μικρὸ δρομάκι καὶ βγῆκε στὸ μεγάλο δρόμο. Νά, τώρα θάδωνε στὴ μικρὴ πλατεία κι' ἔπειτα θάστριβε ἀριστερὰ καὶ θὰ βρισκόταν μπρὸς στὸ μαγαζὶ πὺ εἶχε νὰ ψωνίσῃ. Περπάταγε σφυρίζοντας, ὅταν ἔξαφνα χτύπησε στὰ μάτια του κάτι πὺ δὲν τὸ εἶχε ποτέ του ξαναῖδε: Ἕνα καινούριο μαγαζὶ εἶχε ἀνοίξει στὴν πλατεία. Οἱ τοῖχοι του ἦταν φρεσκοαβεστωμένοι καὶ οἱ βιτρίνες του κι' οἱ πόρτες καταπράσινες. Πάνω ἀπὸ τὴν εἰσοδο βρισκόταν μιὰ μεγάλη ἐπιγραφή:

«Νέον Γαλακτοπωλεῖον καὶ Ζαχαροπλαστεῖον ἡ Ὁραία Ἀνατολή». Στὰ τῆς-μια τῆς πόρτας καὶ τῆς βιτρίνας ἦταν κολλημένα χαρτιά πὺ ἔγραφαν: «Λουκουμάδες, Μπουγάτσες, Κατμημέρια».

Τὸ παιδί κοντοστάθηκε. Ἀρχισε νὰ ξαναλέγῃ μηχανικά τὴν τελευταία λέξη: «Κατμημέρια, κατμημέρια.» Ὅλη ἡ πα-

λιὰ ζωὴ πρόβαλε ξανά μπροστὰ του: Ἡ μάννα του στὸ μαγειριό, ἔχοντας τὸ τηγάνι στὴ φωτιά κι' αὐτὸς μὲ τὰδέρφια του τριγύρω τῆς, περιμένοντας μὲ λαχτάρα νὰ δώσῃ καθενὸς τὸ μερτικό του. Καὶ πῶς τὰ φιλοῦσε ὕστερα: «Σὰς ἄρεσε, παιδάκια μου;» Ἀκόμη τῷ φαινόταν τοῦ Μανώλη, ὅτι ἐννοῶθε τὴ γεύση τοῦ γλυκοῦ στὸ στόμα του καὶ τὸ φιλί τῆς μάννας του στὸ μάγουλό του. Ἀχ, νὰ τὸ δοκίμαζε ἄλλη μιὰ φορὰ! Νὰ ἐννοῶθε ἄλλη μιὰ φορὰ ὅ,τι αἰσθανόταν τότε πὺ ἦταν σπῆτι του!

Μπήκε στὸ ζαχαροπλαστεῖο καὶ ρώτησε δειλὰ ἕνα γκαρσόνι:

— Πόσο ἔχετε τὰ κατμημέρια;

— Τέσσερις δραχμές. Θέλεις νὰ πῶ νὰ σοῦ ἐτοιμάσουν ἕνα;

— Ὁχι, ὄχι, εὐχαριστῶ, εἶπε ὁ μικρός, κι' ἔφυγε γρήγορα.

Ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του, ἀλλὰ δὲν κοιτάζε πιά ἕνα-γύρω. Ὁ νοῦς του ἦταν στὸ γλυκό. Πῶς θὰ μπορούσε νὰ ἐξοικονομήσῃ τέσσερις δραχμές. Νὰ ἔτρωγε ψωμί ξερὸ δυὸ-τρεις μέρες; Ἀλλὰ πὺ θὰ τὸν ἔβλεπε ὁ ἀφεντικός του καὶ θὰ τὸν μάλωνε; Τί νάκανε; Ἀπὸ πούθενά ἄλλοῦ δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ βρῇ λεπτὰ.

Μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις ἔφθασε ὡς τὸ μαγαζὶ καὶ ψώνισε τὰ πράγματα πὺ τοῦ εἶχε πεῖ ὁ ἀφεντικός του. Ὅταν γύριζε, πάλι ἐκεῖ ἔτρεχε τὸ μυαλό του: στὸ γλυκό.

Σὰν ἔφτασε στὸ παπουτσίδικο, ὁ μαστρο-Παναγῆς ἔβαλε τέτοιες φωνὲς μὲ τὸν εἶδε, πὺ τὸ παιδί τοῦ ἀντικρυνοῦ μπακάλη ἔδωκε περιέργια τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ δῇ τί τρέχει.

— Πὺ μπερμπάντευες; Ἐγὼ μὲ στέλνω γιὰ δουλειά καὶ σὺ κάνεις μιὰ ὥρα! Ἀμ' ἀπ' τὸ δρόμο σὲ συμμάζεψα, μπορεῖς νὰλλάξεις; Παλιόπαιδο!...

Ὁ Μανώλης δὲν ἔδωκε μιὰ λέξη. Ἦτο στὴ δουλειά του σιωπηλός, κι' ὅσα κι' ἀν τοῦλεγε ὁ μαστρο-Παναγῆς δὲν μιλοῦσε. Ἐννοῶθε πῶς ὁ ἀφεντικός του δὲν εἶχε καὶ πολὺ ἄδικο, γιὰτὶ σ' ἀλήθεια εἶχε λείψει περισσότερη ὥρα ἀπ' ὅσην ἔπρεπε. Γι' αὐτὸ δούλευε μὲ σκυμμένο κεφάλι χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ κοιτάξῃ τὸν ἀφεντικό του.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΝΥΧΤΟΠΕΤΑΛΟΥΔΑ ΚΑΙ ΝΥΧΤΟΛΟΥΛΟΥΔΟ

— Εἶσαι στὰ δόλωμα ντυμένη. Σὰ μάννα πὺ ἔχασε παιδιὰ. Κι' ὅμως! δὲ φαίνεται θλιμμένη... Τόσο σκληρὴ ἔχει τὴν καρδιά;

— Καὶ τὰ παιδιὰ μου ζοῦνε, κι' ὅλοι Μέσ' στὸ πανόριο περβόλι.

Μ' ἄλλως δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ: Μαύρη εἶναι ἡ Νύχτα πὺ μὰς ντύνει. Φτάνει τὸν κόσμο νὰ χαροῦμε, καὶ τί μὰς μέλλει... τί φοροῦμε;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΝΑ ΓΑΤΑΚΙ ΣΤΟΝ ΚΑΘΡΕΦΤΗ

Αγαπητοί μου,

ΑΣ έδωσαν από τη γειτονιά ένα γατάκι. Ένα χαριτωμένο άσπρο γατάκι, θηλυκό, — αλλά με πολύ μακριά... μουστάκια. — έξυπνότατο και ζωηρότατο. Μας τρέλανε όλους το διαβολάκι! Δεν τρέφουμε από τα χέρια, το διαμψίζουμε, το ταΐζουμε, το πλένουμε, το παίζουμε, τη νύχτα το παίρνουμε και στα κρεβάτια μας. Τρέμουμε για τη ζωή του, τη μικροσκοπική αυτή ζωύφια, ζήτημα μιάς... πατησιάς. Μια μέρα, λαίμαργο καθώς είναι, αρπάξε ένα κομματάκι ψίχα-ψωμί... χρωματιστό (ή κόρη μου που ζωγραφίζει, σκούπιζε μ' αυτό τα χρώματά της.) Που να το πω το πάρουμε απ' το στόμα! Το κατάπιε στη στιγμή. Σε λίγο φάνηκε τα συμπτώματα μιάς μικρής δηλητηρίασεως. Φοβηθήκαμε πως δε θα τη γλύτωνε, κι' ετοιμαζόμαστε πια να κλάψουμε τον πρόωρο κι' άδικο αυτόν θάνατο σαν ένα μεγάλο δυστύχημα... Αλλά πρὸς μεγάλη μας χαρά, το γατάκι έζησε, — έφτάψωχο πάλι, — κι' από το ίδιο βράδυ ξανάρχισε τα καμώματά του, τα παιχνίδια του, τις κατεργαριές του, τις τρέλες του, τις αταξίες του...

Να σας περιγράψω τώρα αυτά τα καμώματα, το θεωρώ όμως διόλου περιττό. Έχετε και σεις γατάκια και τα ξέρετε. Βλέπω μάλιστα πως τα ζωγραφίζετε κι' ωραιότατα για τη Σελίδα. Ένα μόνο θα σας πω: πως το γατάκι μου είναι πιό όμορφο και πιό έξυπνο από κάθε άλλο στον κόσμο, επομένως κι' απ' τα δικά σας. Είν' ένα γατάκι εξαιρετικό, «υπερφυσικό» μπορώ να πω. Το μαρτυρούν τα μυστήρια του και τα μάτια του, που όσο χρονών άνθρωπος είμαι, ποτέ μου δεν είδα σε γατάκι δυο μηνών μακρύτερα, μεγαλύτερα, φωτεινότερα. Και σας παρακαλώ να το πάρετε απόφαση: αυτό δεν έννοω να το συζητήσω με κανένα. Ούτε να ζηλέψετε πρέπει που έχω καλύτερο γατάκι από σας, ούτε να μου κακιώσετε που σας το λέω έτσι όρθα-κοφτά.

Ναί, άλλ' αυτό το έκτακτο γατάκι είναι τάχα κι' ευτυχισμένο;... Σεις τώρα θα νομίζετε πως είναι και πολύ. Αφού τ' αγαπούμε όλοι τόσο, αφού έχει ένα δάλακρο σπίτι δικό του, αφού μπορεί να τρώει, να κοιμάται και να παίζει όσο θέλει, τί του λείπει για μία τέλεια γατίσια ευτυχία;... Αλήθεια κι' εγώ αυτή την ιδέα είχα ως προχτές. Είδα όμως πως ήμουν γελασμένος: Το γατάκι μας δεν είναι τέλεια ευτυχισμένο! Κάτι του λείπει. Κι' αυτό είναι ή συντροφιά των δικών του, των όμοιών του, — ή αγαλιάς,

το γάλα κι' ή περιποίηση της μητέρας του, τα χάδια, τα παιχνίδια και τα μαλωματάκια των αδελφών του. Δε νομίζετε πως είναι πολύ σπουδαίο αυτό που του λείπει, και πως τίποτα, καμμιά ανθρώπινη αγάπη και φροντίδα δεν μπορεί να το αντικαταστήσει;

Στο σπίτι μας, αυτό τον καιρό, δεν υπάρχει άλλη γάτα από την Πίσσα. Αλλά ή Πίσσα ζήλεψε το γατάκι, κι' όταν τ'όβλεπε μπροστά της, του έκανε γρρρ! Της είπαμε: «Δε ντρέπεσαι; Γάτα έσύ μεγάλη, μαύρη κι' ένδοξη, να ζηλεύεις ένα μικρό, άσπρο κι' άδοξο γατάκι; Τι πως το κανακεύουμε; Και σένα σε κανακεύαμε όταν ήσουν μικρή». Του κάκου! Η ζηλιάρα εξακολούθησε τους απειλητικούς της γρυλλισμούς. Φοβηθήκαμε μὴν το βγάλει τα μάτια, μὴ μας τ'όβρει, — τόσο ήμερο που δε λέγεται! — και δεν αφήνουμε πια την Πίσσα ν' ανεβαίνει απάνου, όπου το γατάκι ζή περιορισμένο θέλοντας και μὴ, γιατί σκέλες δεν καταδίνει ακόμα. Έτσι δεν βλέπει κανένα δικό του, ούτε φίλο, ούτε έχθρο. Μόνο ανθρώπους.

Προχτές λοιπόν είδ' έναν: Είδε τον... ίδιο τον έαυτό του στον καθρέφτη. Κι' είναι αδύνατο να φαντασθίτε την εκπλήξη και τη χαρά του! Αρχισε άμέσως να μυρίζει, να φιλά, να γλείφει και να όρμα για παιχνίδια. Με μεγάλη απορία που έτρωγε τα μούτρα του στο γυαλί, κοίταζε από πίσω ν' ανακαλύψει τον απρόοπτο και παράξενο αυτόν σύντροφο. Έπειτα ξαναγύριζε και ξανάρχιζε τις δοκιμές. Επιτέλους είδε, κατάλαβε πως το γατάκι του καθρέφτη δεν ήταν σαν τ' άλλα που θα θυμόταν απ' το σπίτι του, — δεν πιανόταν, δεν άγγιζόταν, νά! — και τάφησε για να παίξει μαζί μας. Αλλά δεν απέλιπίσθηκε, δεν τάφησε για πάντα. Κάθε λίγο το θυμόταν και ξαναγύριζε να το βλέπει. Θάλεγε πως το τούφρανε κι' αυτό για να παρηγοριέται...

Έτσι, πρὸς όλίγου, είδα μίαν εικόνα που με συγκίνησε πολύ: Ζητούσα το γατάκι που δεν φαινόταν και δεν άκουγόταν καθόλου. Και το βρήκα ξεπλωμένο στη ράχη μιάς πολυθρόνας που ήταν πολύ κοντά στη ντουλάπα, με τη μουρίτσα του κολλημένη στο γυαλί του καθρέφτη! Πλησίασα σιγά-σιγά κι' είδα πως δεν κοιμόταν: κάθε τόσο μισάνοιγε τα μάτια του και κοίταζε το άλλο γατάκι, που ξεπλωμένο κι' αυτό στη ράχη μιάς πολυθρόνας, είχε τη μουρίτσα του τόσο κοντά στη μουρίτσα του άλλου, — ένα γυαλί, ένα κρύο σκληρό γυαλί τις χώριζε, — και μισάνοιγε τα μάτια του και το κοίταζε στα μάτια... Ω, ναί! το ήφτανε κι' αυτό για να παρηγοριέται το δυστυχισμένο μου γατάκι!

Πως το λυπήθηκα! Κι' όταν είδα ύστερα τη γυναίκα μου να το πλένει με

νερό, σκαπουν και πανάκι, κι' εκείνο ν' αντιστέκεται σ' ένα τόσο άφύσικο για γάτα πλύσιμο, της είπα:

— Δεν το δίνουμε πίσω στη μητέρα του; Εκείνη, με τη γλωσσίτσα της και το σάλιο της, το πλένει πολύ καλύτερα, και χωρίς να το βασανίζει.

— Σπουδαίο βάσανο! μου αποκρίθηκε. Έπειτα πόσο θα βαστάξει; Δύριο θα μεγαλώσει και θα πλένεται μονάχο.

Αλήθεια! Δύριο το γατάκι μας θα μεγαλώσει. Θα παίρνει το λουτρό του μόναχο του, θα φιλνιάζει την Πίσσα, θα πηγαίνει κάτω, θα βγαίνει έξω, θα ξαναβεί τη μητέρα του και τ' αδελφία του, θα πιάσει κι' άλλες φίλεις στη γειτονιά. Μα ίσως ούτε και τότε δεν θάνα; τέλεια ευτυχισμένο: Θα το λείψουν τα χάδια τα δικά μας, που δεν μπορεί να τάχη όπως τώρα που είναι μωρό. Εκτός πια αν είναι σωστό εκείνο που λένε πολλοί, πως αντίθετα δηλαδή πρὸς το σκόλο, ή γάτα δεν παρανοιάζεται για τα χάδια των ανθρώπων...

Σας ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΔΙΕΤΕΙΣ ΔΙΑΚΟΠΑΙ
(Μυθιστόρημα υπό 'Ιουλίου Βέρν)

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Πηγαίνοντας, ο Δόνιφαν σκότωσε λιγά πουλιά, που θα χρησίμευαν ως τροφή την ήμερα εκείνη. Έκαμαν έξη μίλια και κατά τις 5 το δειλινό στάθηκαν όπως είπαμε, να διανυκτερεύσουν στο άκρο εκείνο της λίμνης.

Το πρωί εξακολούθησαν το δρόμο τους και κατά το μεσημέρι στάθηκαν να γευματίσουν κάτω από τα δέντρα της άκρολιμνιάς. Έπειτα πάλι ξεκίνησαν και το βράδυ στάθηκαν κοντά στο ποτάμι, εκείνο όπου άλλοτε είχε σταθμεύσει κι' ο Μπριάν. Σωζόταν ακόμα ή στάχτη της φωτιάς που είχε ανάψει για τη νύχτα με το Μόκο και τον Ζάκ. Ποιός να τούλεγε τότε, πως μετά δυό μῆνες, κάτω από τα ίδια εκείνα δέντρα, θα διανυκτερεύαν τέσσαρες από τους συντρόφους του, όχι προσωρινά, αλλά με την απόφαση να εγκατασταθούν στο μέρος εκείνο του νησιού!

Την άλλη μέρα, κατά πρόταση του Δόνιφαν, αποφάσισαν να περάσουν στην άπέναντι όχθη του ποταμιού. Έλυσαν λοιπόν τη λαστιχένια βαρκούλα και την έρριξαν στο νερό. Πρώτος μπήκε ο Δόνιφαν και ξεκίνησε, αφήνοντας πίσω του ένα ξεδιπλωμένο σχοινί, που την άλλη του άκρη την κρατούσαν οι σύντροφοί του.

Το πλάτος του ποταμιού, καθώς ξέρουμε, ήταν σαράντα πόδια. Αφού έφθασε αντίκρυ και βγήκε, οι άλλοι τράβηξαν πίσω τη βαρκούλα με το σχοινί, μπήκε σ' αυτή δεύτερος, κι' έτσι ως που πέρασαν το ποτάμι κι' οι τέσσαρες.

Ο Ουίλκοξ τότε τύλιξε τη βαρκούλα, την έβαλε στη ράχη του κι' εξακολούθησαν την πορεία.

Ήταν πολύ κουραστική την ήμερα εκείνη. Το δάσος πυκνό, το έδαφος σκεπασμένο από χόρτα και ξερόκλαδα. Ένα σωρό εμπόδια... Πολλές φορές, για να μὴν απομακρυνθούν πολύ από το ποτάμι, αναγκάστηκαν να κόψουν με τα τσεκούρια τους πυκνούς κλάδους και ν' ανοίξουν πέρασμα. Αφού στάθηκαν μια ώρα το μεσημέρι, περπάτησαν έτσι ως τις έπτά. Κι' έφθασαν σ' ένα μέρος που δεν μπορούσαν να το ίδουν, γιατί ήταν πια σκοτάδι, συμπέραναν όμως πως θάταν ή άκροδασιά, γιατί άκουγόταν από μακριά ο θόρυβος κυμάτων που έσπαζαν σε άκρογιαλί.

Αναψαν φωτιά, που θα τη διατηρούσαν όλη νύχτα, κι' έπεσαν να κοιμηθούν. Ο Δόνιφαν θά φύλαγε τις πρώτες ώρες. Ο Ουίλκοξ, ο Κρός κι' ο Οδέπ, κατακουρασμένοι, αποκοιμήθηκαν ευθύς. Αλλά κι' ο φρουρός με μεγάλο κόπο κρατιόταν άγρυπνος. Ωστόσο, όταν ήλθε ή ώρα να ξυπνήσει τον αντικαταστάτη του, δεν αποφάσιζε να το κάνει: τόσο γλυκά κοιμόταν οι τρεις εκείνοι, που ο Δόνιφαν λυπόταν να τους χαλάσει την ήσυχία.

Κι' επειδή το δάσος ήταν ήρεμο και το μέρος φαινόταν άσφαλίστατο, έρριξε κάμποσα ξύλα στη φωτιά και ξεπλώθηκε κι' αυτός στη ρίζα ενός πεύκου. Αποκοιμήθηκε στη στιγμή. Κι' όταν ξαναάνοιξε τα μάτια, ο ήλιος ήταν κιόλα ψηλά στον όρίζοντα, πάνω από τη στιλπνή επιφάνεια της θάλασσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Έρευνα. — Σχέδια για την επιστροφή. — Μεγάλη τρικυμία. — Ναυάγιο. — Που είναι τα πτώματα;

Τα παιδιά άκολούθησαν άμέσως την όχθη του ποταμιού ως που έφθασαν στην έκβολή του. Κοίταξαν τότε τη θάλασσα εκείνη που πρώτη φορά την έβλεπαν. Ήταν έρημη πέρα ως πέρα.

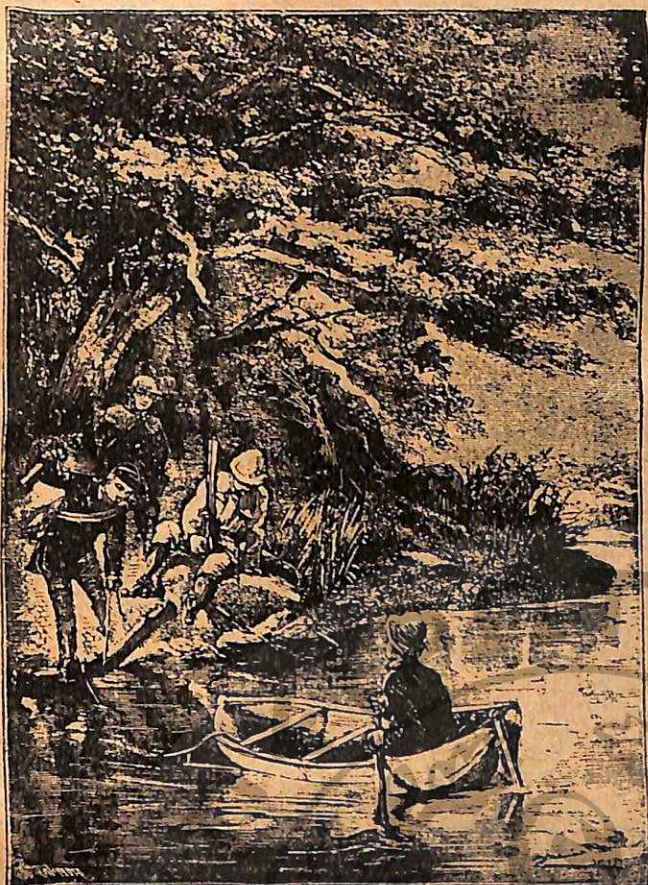
Τριγύρισαν τους βράχους της άκτης, βρήκαν πολλές σπηλιές που συγκοινωνούσαν μεταξύ τους, και διάλεξαν τις πιό κατάλληλες για κατοικία. Έπειτα έρριξαν τα δίχτυα τους στη θάλασσα κι' έπιασαν δυο μεγάλες πέγκες και πέντ' έξη άλλα μικρότερα ψάρια. Αλλά και κοχύλια διάφορα βρήκαν στην παραλία εκείνη, και μαλακόστρακα, προπάντων μύδια. Θάχαν λοιπόν άφθονα τα θαλασσινά οι νέοι κάτοικοι της.

Τ' άπομεσήμερο, ο Δόνιφαν κι' ο Ουίλκοξ σκαρφάλωσαν σ' ένα βράχο που από μακριά έμοιαζε σαν κεφάλι άρ-

κούδας και γι' αυτό τον όνόμασαν "Αρ-κτο. Από κει-πάνω κιαλάρησαν, μα ούτε πλοίο είδαν στη θάλασσα ούτε τίποτ' άλλο. Δεν φαινόταν ούτε το μικρό εκείνο στιλπνό σημάδι που είχε ιδεί τότε ο Μπριάν, και που ίσως δεν ήταν παρά στιγμιαία όπτική άπάτη.

Το βράδυ, μετά το δείπνο, συσκέφθηκαν: Έπρεπε να γυρίσουν άμέσως στη σπηλιά, να πάρουν τα πράγματά τους και να εγκατασταθούν στη νέα τους κατοικία.

— Εγώ νομίζω πως δεν πρέπει ν' άρ-γήσουμε, είπε ο Οδέπ, γιατί το κουδά-λημα θα μας φάη πολλές ήμέρες.

«Πρώτος μπήκε στη βαρκούλα ο Δόνιφαν...»
(Σελ. 392, στ. γ'.)

— Μα μπορούμε να τα κουβαλήσουμε από τη λίμνη, είπε ο Ουίλκοξ, όπως έκαμε κι' ο Μπριάν. Να ζητήσουμε τον κέλητα. Έτσι θα κερδίσουμε καιρό και κόπο.

— Τι λές έσύ, Δόνιφαν; ρώτησε ο Κρός.

— Ναί, είπε ο Δόνιφαν σκεπτικός: καλύτερα είναι να πάρουμε τον κέλητα με το Μόκο.

— Μα θα θελήσει ο Μόκος νάρθη; — Και γιατί να μὴ θελήσει; Δεν έχω τάχα το δικαίωμα να τον προστάξω κι' εγώ όπως ο Μπριάν;

— Ναί, βέβαια... Μ' αν δεν θελήσουν να μὴς δώσουν τον κέλητα;

— Μπά!... Και ποιός θα τολμήσει; — Ο Μπριάν!... Αυτός δεν είναι ο άρχηγός;

— Είναι άρχηγός εκείνων-εκεί, όχι όμως και δικός μας. Έπειτα, μήπως ή βάρκα είναι κτήμα του; Εγώ θα τον αναγκάσω να μὴς τη δώσει!

Αυτά είπε ο Δόνιφαν, αποφασισμένος να μὴν υποχωρήσει μπροστά στον αντίπαλό του. Ο Ουίλκοξ όμως είχε άλλη ιδέα:

— Περιττό να χολοσκάμε, είπε, γιατί είμαι βέβαιος πως ο Μπριάν δεν θα μὴς άρνηθή τίποτα. Το ζήτημα τώρα είναι: Να γυρίσουμε άμέσως άυριο στη σπηλιά;

— Μου φαίνεται άπαραίτητο, είπε ο Κρός.

— Δύριο λοιπόν;

— Όχι! άποκρίθηκε ο Δόνιφαν.

Πρέπει να ξερευνήσουμε πρώτα όλη έδώ την παραλία ως τη βορεινή της άκρη. Μπορεί να υπάρξει πρὸς τα εκεί καμμιά γή που να μὴ την είδε ο Γάλλος ναυαγός και να μὴ τη σημείωσε στο χάρτη του. Δεν είναι σωστό να κατοικήσουμε έδώ χωρίς να ξέρουμε τί γίνεται γύρω μας.

Το παραδέχθηκαν. Κι' αποφάσισαν να κάμουν την έρευνα, έστω κι' αν θ' άργοσαν δυο-τρεις ήμέρες να γυρίσουν στη σπηλιά.

Το πρωί, 14 Οκτωβρίου, ξεκίνησαν κι' οι τέσσαρες.

Τρία δάκρυα μίλλια είχε μακρός ή σειρά των βράχων, ανάμεσα δάσους και παραλίας. Κι' από τα ριζά των βράχων ως τη θάλασσα, άπλωνόταν άμμουδιά που είχε πλάτος έκατό περίπου πόδια.

Κατά το μεσημέρι, άφησαν πίσω τους και τον τελευταίο βράχο και στάθηκαν να γευματίσουν. Εκεί κοντά, χυνόταν στη θάλασσα κι' άλλο ποτάμι, που από τη διεύθυνσή του μπορούσε κανείς να συμπεράνει πως δεν έπήγαζε από τη λίμνη. Το πέρασαν με τη λαστιχένια βαρκούλα κι' εξακολούθησαν το δρόμο τους. Όσο έφθανε το μάτι, το νησί φαινόταν καταπράσινο από πυκνότατα δάση.

(Άκολουθεί) Μεταφρ. Π. Γ. Φ. και Γρ. Ξ.

ΡΗΤΑ

66.

Όσοι το γού τους τον προσηλώνουν Όλον σ' εκείνο που μελετάνε, Καλά στη μνήμη τους το κλειδώνουν, Μικρό, μεγάλο,

Που και να θέλουν, δεν το ξεχνάνε.

Μά όσοι την ώρα όπου διαβάζουν, Τό γού τους έχουνε στα παιχνίδια, Μέσ' το βιβλίο τους κι' αν κοιτάζουν, Δεν βλέπουν άλλο

Παρ' άσπρο κάμπο με μαύρα γίδια.

CHEF

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ

Είναι μερικτές στιγμές θλιμμένες,
Που περνούν βουβές, σκοτεινιά
[σιμμένες,
Και πλανιέται μια γλυκειά με-
[λαγχολία
Μέσ' στ' ης νύχτας την άπολητη
[ήσυχία.

Στ' άνθογυάλι μέσα, σβύνουν
[τάσπρα
Τριαντάφυλλα, τὰ φύλλα τους
[μαδούν.
Και κοντά στο παραθύρι η γλά-
[στρα,
Με λουλούδια που τὰ μύρα τους
[σκορπούν...

Και πλανιέται η γλυκειά μελαγ-
[χολία
Στην άτάραχη τ' ης νύχτας σι-
[γαλιά.
Τάσπρα λάμπουν, και μισό, γλω-
[μύ φεγγάρι
Ρίχνει γύρω τ' η θλιμμένη του
[ματιά.
Δικηγορίνα

ΓΙΑ ΤΑ ΞΕΝΑ

Από ώρα έβλεπα εκείνο το
κοριτσάκι που καθόταν στο μπα-
γχο, κοντά στο κιγκλίδωμα που
χωρίς το κατάστρωμα σε πρώ-
τη θέση και σε τρίτη. Ήταν
έντεκα-δώδεκα χρόνων χωριατο-
πούλα, που θα ταξίδευε χωρίς
άλλο για πρώτη φορά. Το πρό-
σωπό της ήταν μαυρισμένο από
τον ήλιο, και αδύνατο έτσι, ό-
πως είναι όλα τα παιδιά στα
χωριά, που η δουλειά και τα ά-
διάκοπα τρεξίματα στα χωρά-
φια δεν τ' αφήνει να βάλουν κρέας
καθόλου περὶ τ' ό. Τάλλα της χα-
ρακτηριστικά ήσαν λεπτοκαμω-
μένα, αλλά το πόχος που έλει-
πε απ' αυτό το πρόσωπο φαι-
νόταν νάναι άπαράτητο για να
ταιριάζουν εκείνα τα μεγάλα
μάτια.

Ένα κομμάτι από σύρρα κα-
νελλιά τύλιγε το κεφάλι της και
ήταν δεμένη στο πηγούνι της·
νό ντύσιμό της ήταν φτωχικό·
φορούσε ένα φουστάνι από κλα-
δωτό τσίτι και είχε στους ό-
μους ένα μικρό σαλάκι καφετί
και προσπαθούσε μ' αυτό να τυ-
λιγεται όσο μπορούσε καλύτε-
ρα, γιατί ο άερας της θάλασσας
ήταν πολύ ψυχρός. Τα παπού-
τσια της ήσαν χοντρά χωριάτι-
κα, και είχε τις κάλτσες της δε-
μένες κάτω από το γόνατο μ'
ένα κορδόνι. Στο χέρι της κρα-
τούσε ένα μπουζούκι που θα εί-
χε, δίχως άλλο, λίγα ρουχαλάκια.

Το περίεργο ήταν ότι αυτό το
παιδί είχε μια έκφραση μεγά-
λου που δεν ταίριαζε με την ή-
λικία του. Φαινόταν φανερά
συγχυσμένο. Ίσως να ήταν από
τη συγχύση του ταξιδιού. Ο
χωρισμός από κάποια μαννού-
λα... Πούδς ξέρει;...

Συνδευόταν από ένα χωρικό
που φορούσε βράκες και φέσι

στο κεφάλι. Πλάι της καθόταν
ένα άλλο κορίτσι πολύ πιο με-
γάλο, συγχωριανή βέβαια, και
μιλούσαν πότε-πότε.

Σε κάθε σταθμό, τα δυο κορί-
τσια ανέβαιναν με τα γόνατα
στο κάθισμα που καθόνταν κι'
έβλεπαν με περιέργεια τις φορ-
τωμένες βόρες που έρχονταν,
τόν κόσμο που ανέβαινε, τη φα-
σαρία και τις φωνές του μαρ-
καρισμάτου. Η μικρή κοίταζε
με προσοχή, με περιέργεια, με
άπορία... Ήμουν βεβαία ότι
ο πατέρας της την έφερε στην
Αθήνα για να τη βάλει κάπου
υπηρέτρια. Όλα τα μαρτυρού-
σαν· κι' έννοιθα μεγάλη συμπά-
θεια για το μικρό αυτό πλάσμα
που έμπαινε τόσο νωρίς στον
άγωνα της ζωής.

— Νίνα, μήπως κρυώνεις; Να
πώ να σου φέρουν το χοντρό
σου παλτό;

— Όχι, μαμιά, δεν κρυώνω,
είμαι καλά.

— Μήπως πεινάς; να φωνά-
ξω τον καμαρότο να σου φέρει
το γάλα;

— Μά όχι, μαμιά. Δεν θέλω
τίποτα· δεν πεινώ καθόλου.

Γύρισα πίσω μου απ' όπου
ερχόταν η όμιλία. Ένα κοριτσά-
κι ήταν ξαπλωμένο σε μια πο-
λυθρόνα· φορούσε ένα πανωφό-
ρι και είχε σκεπασμένα τα πό-
δια του με μια κουβέρτα. Πλάι
σε μ' ένα άλλη πολυθρόνα, καθό-
ταν η μαμιά της. Θα ήταν ως
δώδεκα-δεκατόμι χρονοί. Νόστι-
μο, με μια αφέλεια παιδική και
μια άφροντησία στο πρόσωπο.
Νοηελικά ξαπλωμένο, κοίταζε
πέρα τη θάλασσα.

— Για δες, είπα με το νου
μου, δυο πλάσματα στην ίδια
ήλικία, και όμως πόσο αντίθετα!
Τόνα μεγαλωμένο στα χάδια,
στην περιποίηση, στην άνεση,
βλέπει το δρόμο μπροστά του
να ανοίγεται και δεν έχει παρά
στηριγμένο σ' ένα χέρι αγαπητό,
και με λίγη καλή θέληση, να
προχωρήσει. Ένώ τάλλα, ό, τά-
λλα μεγαλωμένο με την ανέχεια,
με τη φτώχεια, με τη σκληρή
δουλειά, βγαλμένο από τώρα
στα ξένα, αφήμένο στην τύχη
του, τὰ βλέπει όλα σκοτεινά!

Ξανακοίταξα τη μικρή χωρια-
τοπούλα. Μου έρχόταν να την
πάρω κοντά μου και να της πώ:
«Πάλαιμ, μικρή μου, αγωνί-
σου... και η θά μπορούσες να
δημιουργήσεις μια θεοούλα κά-
πως να σταθής, η θά γύρεις καμ-
μια μέρα το κουρασμένο από τη
δουλειά σωματίκι, και τὰ με-
γαλωμένα από τις πρόωγες σκέ-
ψεις μάτια σου θά κλείσουν για
πάντα σ' ένα αιώνιο ξεκούρα-
σμα...»

«Θάνα και πάλι σάν κάποιο
φθινοπωρινό δελνίνο με έναν ή-
λιο παράξενο, με μια θάλασσα
λίγο άγριαμένη, μ' έναν άερα
ψυχρό, που συ προσπαθούσε

να ξεσταθής μ' ένα μικρό-μικρό
σαλάκι, σφίγγοντας τὰ στανω-
μένα χέρια σου στο στήθος...»

«Θυμάσαι; κάποιο βαπόρι που
σφύριζε, κάποιο μαντήλι που
κουνήθηκε, κι' έπειτα... έπει-
τα τὰ τόσα παράξενα, τὰ τόσα
άναπάντεχα, τὰ τόσα πικρά...
«Καϊμένη Πατρίδα! Καϊμένη
μαννούλα! πόσο θάστε μακρού!»
Κόρη των Αθηνών

ΓΥΡΟ ΑΠΟ ΜΙΑ ΚΟΜΠΟΣΤΑ

Είχα χρόνια να δώ την αδελ-
φούλα μου. Μεγάλη εκείνη τό-
ρα... Ακόμα μεγαλύτερη όμως
κι' εγώ. Περνούν πολλές μέρες
και περιμένο μάτια να γίνη η
άνανέωση των παλιών μας σχέ-
σεων. Αδύνατο. Ούτε μια φο-
ρά δεν κατορθώνουμε να τσακω-
θούμε. Και να σκεφτεί κανείς πό-
σο τωροόμαστε μικρές! Ούτε
λίγο ξύλο δε μπορούμε να δώ-
σουμε τώρα. Τίποτα απολύτως.
Μόνο άστεια λέμε και γελάμε,
γελάμε πολύ, διαρκώς, σά φίλες.
Είναι τρομερό αυτό. Πλήττω.
Δεν τη καταλαβαίνω εγώ έτσι
την άδερφική ζωή. Όσοσο περ-
νούν οι μέρες. Είμαστε αγαπη-
μένες και η κάθε μια κοιτάει τη
δουλίτσα της...

Χτές για πρώτη φορά έγινε έ-
να έπεισόδιο. Πείσθηκα μ' αυ-
τό, πώς ακόμα δε μεγαλώσαμε
πολύ και ριζικά, —εκτός αν συμ-
βή σ' όλη μας τη ζωή να μεινω-
με παιδιά. Κι' η αίτία του ήταν
η λαίμαργία.

Επ' αυτό στο τραπέζι είν' ένα
βαθύ πιάτο με χοιρινά καϊσιά,
ξεστή-ξεστή, μόλις βγήκε απ' την
κασαρόλα. Βαριέμαι τρομερά να
σηκωθώ να φέρω πιάτο για να
τη χωρίσουμε. Κι' η Μαρίκα το
ίδιο.

— Δεν πειράζει, ας φάμε απ'
το ίδιο πιάτο, τώρα είμαστε με-
γάλες πιά.

Αρχινάμε να τρώμε τὰ στε-
ρεά συστατικά. Η κάθε μια κοι-
τάζει να προφτάσει την άλλη.
Σε λίγο μένουν πολλά λωμένα
καϊσιά κάτω και δεν καταλαβαί-
νουμε πόσο πέρνει η καθεμιά.
Αρχίζουν τὰ παράπονα.

— Με την κουτάλια σου αυτή
τράβηξες πολλά.

— Τότε ας τὰ χωρίσουμε· προ-
τείνω.

Κάνουμε με το κουτάλι ένα
φρενοδιαφραγμα, μὰ το σιρόπι
ευκίνητο τ' ανακατεύει πάλι.

— Είναι τρομερά όμορφη αυ-
τή η κομπόστα.

— Νέκταρ κι' άμβροσία μαζί!
Τώρα τελειώσαν τὰ καϊσιά και
μένει το κρινοποτό και άρομα-
τικότητα ζουμί. Διάφανο σάν κε-
χριπάρι και που και που άραιές
κλωστίτσες μόνο, απ' το φρούτο,
Φέρονουμε φρονιά, Η Μαρίκα
δε θέλει και τρώει προκαταβα-
λικά δυο-τρεις κουταλιές μαζί.

Εγώ εξακολουθώ με την ήσυχία
μου, γιατί έμεινε πια το πιάτο
δικό μου τελείως. Έξαφνα ένα
παχουλό φομάκι, μια καλή μπου-
λιά, βουτιέται άπροσδόκητα στο
σιρόπι μου. Της πιάνω το χέρι

απ' τον καρπό. Στο άναμεταξύ
αποροφήθηκε όλο το σιρόπι.

— Ε; είναι το φομάκι μου!

— Και μένα το σιρόπι μου!

— Να το μοιράσουμε!

— Θα πάρης εσύ τη κόρα κι'
εγώ την ψίχα.

— Βέβαια την ψίχα, που το
ρούφηξε όλο! φωνάζει κατσου-
φιασμένη η Μαρίκα.

Είχα όμως δίκιο η όχι;
— Ά, μὰ δεν υποφέρεσαι!

Επιτέλους... παστήκαμε.
Κι' έτσι κατάλαβα πάλι άδερφι-
κή αγάπη.

Πανταχού Παρών

ΣΚΕΨΕΙΣ

* Και όταν η λύπη περνά, πο-
νεί κανείς, γιατί είναι βαθεία
στην ψυχή αίσθημένη, και καθώς
ξεριζώνεται αφήνει μια πληγή,
που μόνον ο χρόνος γιατρεύει.

* Το πιο εύθραστο λουλούδι
είναι η ευτυχία με το μικρότα-
ρο φύσημα σπάει.

* Το να μην έχεις φίλη άλη-
θινή δεν είναι σπουδαίο· αλλά
να έχεις και να την χάσης, είναι
τροβερό.

* Υπάρχουν άνθρωποι που
βρίσκουν τη Λήθη στο διάβασμα.

* Το ωραιότερο άνθος κι' τον
κηπο της ψυχής είναι η ευγένεια.

* Όσο μεγαλώνει κανείς, τό-
σο αυξάνουν οι λύπες και άραι-
ώνουν οι χαρές.

* Η ζωή είναι ένας δρόμος
άλλοτε με ρόδα και άλλοτε με
αγκάθια σπαρμένους.

* Χωρίς την έλπίδα δεν θά
ζούσε ο άνθρωπος.

* Για τις πονεμένες ψυχές ο
μόνος γιατρός είναι ο χρόνος.

* Ο άνθρωπος και η φίλτα
μια φορά γεννιούνται.

Νέμεσις

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΤΑ ΠΡΑΜΜΑΤΑ

Κάποτε ο βασιλεύς Γεώργιος,
περιοδών στην Θεσσαλία, κα-
τέλυσε στο σπίτι ενός δημάρ-
χου. Μεταξὺ άλλων τὸν ρώτησε:

— Πώς πάνε εδὼ τὰ πράγμα-
τα, κύριε δήμαρχε;

— Άλλά «πράγματα» οί χωρι-
κοί όνομάζουν τὰ κοπάδια, τὰ
προβάτα. Κι' ο δήμαρχος άπο-
κρίθηκε:

— Μη ρωτάς, Μεγαλειότατε!
Μου φορήσανε φέτο πολλά.

Ο βασιλεύς χαμογέλασε κι'
είπε:

— Όχι, κύριε δήμαρχε, σὰς
ρώτησα πὸς πάνε τὰ πράγματα
του δήμου.

Τότε ο δήμαρχος, που είχε ά-
δελφό Δίμο, φώναξε:

— Ακόμα χειρότερα, Μεγα-
λειότατε! Του Δήμου του ψο-
φήσανε όλα!

Εθνικός Ύμνος

Ξεσπαθώνετε
για τὸ Δωδεκασέλιδο!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο μπαμπάς ρωτά τον Τωτό
που ψαρεύει πάρα-πέρα:

— Πόσα ψιγάκια έλιασες,
Τωτό;

Κι' ο μικρός άπαντά:

— Άν πιάσω αυτό που τσίμ-
πησε τώρα, κι' άλλο ένα άκό-
μα, θά έχω δυό.

Αίγυπτιοπούλα

Σε μια συναναστροφή, τρα-
γουδούν μαζί ένας κύριος και
μια κυρία.

Το *Βολιωτάκι* ένθουσιάζεται
και μια στιγμή ψιθυρίζει στο
διπλανό του:

— Ρωτά τραγουδεί κι' ο άοι-
δός, αλλά πολύ ωραιότερα αυτή
ή *άοιδία*!..

Τσπανιόλα

Δυο μικροί βλέπουν στην άκρο-
γαλιά ένα ψάρι ψόφιο.

— Από τί να ψόφησε αυτό το
ψάρι; ρωτά ο ένας.

— Θα πνίγηκε στη θάλασσα,
άπαντά ο άλλος.

Μυγοχάφτης

Η *Φιλομήλα* φορεί για πρώ-
τη φορά το μουσαμά της και πι-
γαίνει στο σχολείο. Στο δρόμο
πιάνει βροχή δυνατή.

— Ά, τί έκαμα! Λέει στη φί-
λη της: να μην πάρω κι' όμπρέλ-
λα. Τώρα θά μου βραχή ο και-
νούργιος μου μουσαμάς!

Χρυσάνθεμον

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήναι, 42 δδός Ευριπίδου
την 24 Οκτωβρίου 1928.

ΠΟΛΛΟΙ έπευσαν να ντανακρι-
θούν στην πράκλληση που έκαμα
σε προηγούμενο φυλλάδιο κι' να
μην στείλουν τίς καθυστερούμενες
συνδρομές τους. Εύχριστώ τὰ
καλά μου παιδιά που, αν και με
παραμέλησαν κάμποσο κατό—άλ-
λοι με την κακή συνήθεια της ά-
ναβολής, άλλοι έπειδή ένόμιζαν
πὸς δεν πειράζει, κι' άλλοι για
πὸς σπουδαίους λόγους, που τὸς
δικαιολογούν, — με θυμήθηκαν ο-
πωςδήποτε άμα τὸς τὸ ελπ. Έλπι-
ζω να τὸς μνηθῶν κι' οί επί-
λοιποι. Γιατί, τὸ ελχνλζω: τὰ πο-
σά αυτά, τὰ μικρά για ένα-ένα,
που μου καθυστεροῦνται, κάνουν
για μένα ένα μεγάλο ποσό που μοῦ
χρειάζεται. Κι' είναι άμικτά, μέ-
σα στοῦς τόσους κόπους και σις
τότες έννοιες του δύσκολου έργου
μου, να έχω και χρηματικές σ'ενο-
χώριες από άμείλετα ένειγαν, που
γι' αὐτὸς ίσχυ-ίσχυ νοιάζομαι και
κοπιᾶζω!

Και μένα, Γεώργιε Ι. Στροῦ-
μπε, μέρεσαν και με κολάκεψαν
πολύ τὰ λόγια αυτά από τὸ ἄρρο
του κ. Τέλλου. Άγγρα, που υπο-
στηρίζεις την διποφυγιότητα του κ.
Εσνοπούλου στην Ακκδημία.

Γι' αὐτὸς τὰ διχάσιν και ὅσοι διὰ
διαδέχσαν στην «Ελληνική», τάν-
τιγρᾶφω εδὼ από τὸ γράμμα σου
κι' σ' εὐχριστῶ για τὸν κόπο

που έκαμες να μου τὰ γράψης.
«...Δεν πρέπει τέλος να λησμονηθῇ
η άπαραμίλλη συμβολή του κ. Ε-
σνοπούλου στην άγωγή της νεότη-
τος. Έχω τίς γλυκύτητες και
σζήσεις άκνηήσεις από την
Διάπλασι των Παιδων. Άλλά
και άντικειμενικά, πούδς θέλεις
ότι η *Διάπλασις* δεν είναι έργο
πραγματικῶς *εθνικόν*; Χωρίς
καμιά ένίσχυση απ' έξω, η έπι-
κορήγηση κρατική, έξελίγνται πριν
από πενήντα χρόνια — στην Έλ-
λάδα! — έχοντας για μόνο της έφθ-
διο μια σύσταση των Παιδικών
Και καθώς είναι μια άναμφι-
σήτητη αλήθεια, ότι χωρίς τὰ
πρόσωπα, τὰ προγράμματα και τὰ
σχέδια είναι πράγματα νεκρά, έ-
τσι κι' εδὼ τὸ μνημεικὸ αὐτὸ
έργο όφείλεται μόνο σε δυό πρό-
σωπα: στὸν Ν. Πικιδόπουλο και
στὸν Γρ. Εσνόπουλο. Τὸ Υπουργ-
γειο τῆς Παιδείας εὖρε ένα
ένλπιστο, Ισοδύναμο σύμμηχο σ'η
θεωρητική άποστολή του, και τὰ
παιδιά δυό δλοκλήρων γυνεων τὸν
προσφιλέστερο και πολυτιμότερο
τὸ ημίσ του όφείλεται σ'όν έπί-
δοον Ακκδημικῶς. — Πολύ
δύσκολο! Μόνο πρέπει να προσθέσω,
ότι τὸ περιττό αὐτὸ είναι έργο
και τὸ Αριστοτέλη Κουρεβλή.
Αλήθεια αὐτὸς έργάσθηκε λιγότερα
χρόνια από τὸν κ. Εσνόπουλο, αλλά
ή-αν τὰ πρώτα, κι' η έργασία του
συνέλεσε πολύ σ'η θεμελίωση,
χρησίμευσε σὰ μια γερή βάση.

Τί βρήκα, νομίζεις, μέσ' σ'ό χα-
ριτωμένο γράμμα τῆς *Κόρης των
Αθηνών*; Τὸ Νίλς Χόλγκερσον
του «Θυμιαστοῦ Τάξιτος»!..
Ναι. Ένα ανθρώπινο, από κείνα
που όταν τὰ πλαχιάζεις στο τραπέ-
ζι, σηκώνονται και στέκονται
όρθια μονάχα τους. Τὸ εἶδε σ' ένα
μαχαίρι, κι' έπειδή τῆς φάνηκε ο
Νίλς άπαρχλλχτος, τὸ άγόρευσε
και μου τόσες. Τὴν εὐχριστῶ
πάρα πολύ! Όσο για τὴ «Νέα Ζωή»
δπου θάβλε να διαδίστη μελέτη
του κ. Εσνοπούλου για τὴν Έλισ-
σάδ: Μουτάν-Μκρινέγγου, εδὼ
βέβαια δεν υπάρχει αὐτὸ τὸ τεῦχος·
μπορεί όμως να βρῇ σὰ κημιά Βι-
βλιοθήκη. — τὴν Έθνική η τῆς Βου-
λῆς, — τὸς τελευταίους τόμους τῆς
«Νέας Ζωῆς» και τὰ ψάξῃ, η άκό-
μα κελύερα, τὸ βιβλίο του Έλι-
σάδ: Μκρινέγγου «Η Μη-ηρ
μου».

Εἶπα, Νέμεσις, στὸν Άναγ-
κι σου άρέσουν πολύ τὰ «Χίλια
Μύρια» και τὸν προσφέρει φιλι-
κή να μην τὸν τρώει τὰ κουνοῦ-
πια. Δυστυχῶς, λέει, η προσφορά
έρχεται κατόπι έορτής, η κελύ-
ερα κατόπι συμφορᾶς... Ε, θά
τὴ μάθεις κι' αὐτή, όταν θά δημο-
σιευθῇ η Κυρικὴ μας... Πολύ
καλὸς οί ιδέες του ποιητικῶς, αλ-
λά όχι τόσο καλὰ βλεμένες σὲ στί-
χους. Εγὼ όπωσδήποτε σ' εὐχρι-
στῶ για τίς εὐχες που βγαίνουν
από τὴν καρδιά.

Πολύ μ' εὐχριστῶς τὸ γράμμα
σου, *Πορφυρογέννητη*. Με ρωτά
και για τὰ μυθιστορήματα του 1929.
Ναι, βρήκα πολλά, και ωραιότατα.
Δεν έξερω όμως άκόμα ποιη, και

προπάντων πόσα, θά βάλω· γιατί
δύσχαρι μια ιδέα, η έξής: Με μια
πολύ μικρή αύξηση της συνδρομῆς,
και πάντα με τὴ βοήθεια του Ε-
σπαθώματος, (άλλα χωρίς να βα-
σίζομαι μόνο σ' αὐτό,) λέω να κα-
θίσω τὸ δωδεκασέλιδο φύλλο
καθ' έδομάδα. Έννοεῖς; Δι, αν
γίνη αὐτὸ, ο τόμος μου θά έχη ά-
κόμα 208 σελίδες (624 τὸ όλον),
έπομένως θά χωρῇ ένα-δυό ά-
κόμα μυθιστορήματα. Χωριστὰ τὰ
μικρά διηγήματα, τὰλλα ἄρθρα,
οί γελοιογραφίες κτλ. που θά δη-
μοσιεύονται άρρονα και συχνά.
Λοιπὸν να ιδούμε!

Μ' αὐτὸ κι' εγὼ εἶπα, *Έξυ-
πνη Γατούλα*, βλέποντας τὰ τε-
λευταία μου δωδεκασέλιδα τόσα
πλούσια και τόσο ποικίλα: εν-
τάξει εἰσι καθ' έδομάδα! Κι' ιδέες
τί λέω περὶ τὸν «Κριματισμένο» τὸ
«Κοιμητήρι» όμως είναι φριχτό,
αποτρόπαιο. Ός θεμα έννοω πάντα.
Γιὰτ' εἰν' ένα πολύ τεχνικὸ σόνε-
το, όπως θά όλη τῆς *Διλάνας*.
Μία μόνο άνωμαλία παρατήρησα:
Πὸς μπορεί να φουσίει ο άγερο-
ς «καλλιγραφία», να σπάξῃ κλωνά-
ρια, και συγχρόνως κάθε δέντρο
ναχῇ τὴν κορφή «ίσω» κι' όλόγυρα
η σιγαλιά ναχῇ μεγαλή; — «Η
καρδιά του αγαπημένου μου «Σού-
σι» τῆς *Κοντέσσας*. Τὸ διηγη-
ματίκι πολύ όραιο! αλλά τὸ ύφος
πολύ άτεγχο. Η *Κοντέσσα* πρέ-
πει να έπιμελήθῃ και τὸ γραφικό
της χαρακίτηρα (γράφει δυσανά-
γνωστα), και προπάντων τὴν όρ-
ογραφία τῆς, (όάν να έντοθε,
ισχύια, πημένο, να φάι κτλ.) Τέ-
τοις λάθῃ δεν έπιτρέπονται, και
μάλιστα γιατὶ φαίνεται ότι πολλά
πρόεχονται, όχι από άγνοια,
άλλ' από βία κι' άπροσεξία. —
«Τὸ Συμβόλιο των 10» του Ε.
Ν. Μ. Ασήμντο. Έπειτα με
άρχικά δεν δημοσιεύονται κομμά-
τια στη Σελίδα. Μόνο με ψευδώνυ-
μο εὐκακριμένο. — «Φεγγαρόλου-
στη βροχῶς» του *Ελληνιστοῦ Ροῦ-
τρου*. Έχει μερικτές φράσεις πο-
λύ όρσιες. Έχει κι' άλλες που
τὸ χαλάνε. Αταρξιακά (για μάς)
και τὸ τραγουδάκι του τέλους. —
Θά εξακολουθῶ.

*Γρόδιος Δεσμός, Νάρκησος,
Μαννόφ, Καλαμιά, Νόρμα, Α-
γαστη, Μυσωσίς, Πεταλούδα,
Κυρά-Κυραλίνα, Πόνου Δάκρυ
και Μικρός Αθηναίος.* — Έξετέ-
λεσε τίς παραγγέλεις: των και
τούς ευχαριστῶ όλους· για τὰ κα-
λά των λόγια.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Απορρίπτονται: «Τῆς ψυχῆς
μου τὴ σκέψη» του *Μαγεμένου
Βασιλόπουλου*. Νά εἰν' αληθινὸ
ποίημα, γραμμένο όμως σε άτεχνό-
τατους στίχους. Κρίμα, με τὴν
έλλειψη αὐτῆς μάλιστα ποιημά-
των που έχουμε. — «Ος κι' η *Δι-
λάνα*, τεχνίτηρα του στίχου αὐτῆς,
μου έστειλε δυό ποιήματα όλως-
διόλου άκατάλληλα για παιδιά.
Μόλις και μετὰ βίας μπόρεσα να
έγκρινω τὸν «Κριματισμένο» τὸ
«Κοιμητήρι» όμως είναι φριχτό,
αποτρόπαιο. Ός θεμα έννοω πάντα.

Γιὰτ' εἰν' ένα πολύ τεχνικὸ σόνε-
το, όπως θά όλη τῆς *Διλάνας*.
Μία μόνο άνωμαλία παρατήρησα:
Πὸς μπορεί να φουσίει ο άγερο-
ς «καλλιγραφία», να σπάξῃ κλωνά-
ρια, και συγχρόνως κάθε δέντρο
ναχῇ τὴν κορφή «ίσω» κι' όλόγυρα
η σιγαλιά ναχῇ μεγαλή; — «Η
καρδιά του αγαπημένου μου «Σού-
σι» τῆς *Κοντέσσας*. Τὸ διηγη-
ματίκι πολύ όραιο! αλλά τὸ ύφος
πολύ άτεγχο. Η *Κοντέσσα* πρέ-
πει να έπιμελήθῃ και τὸ γραφικό
της χαρακίτηρα (γράφει δυσανά-
γνωστα), και προπάντων τὴν όρ-
ογραφία τῆς, (όάν να έντοθε,
ισχύια, πημένο, να φάι κτλ.) Τέ-
τοις λάθῃ δεν έπιτρέπονται, και
μάλιστα γιατὶ φαίνεται ότι πολλά
πρόεχονται, όχι από άγνοια,
άλλ' από βία κι' άπροσεξία. —

«Τὸ Συμβόλιο των 10» του Ε.
Ν. Μ. Ασήμντο. Έπειτα με
άρχικά δεν δημοσιεύονται κομμά-
τια στη Σελίδα. Μόνο με ψευδώνυ-
μο εὐκακριμένο. — «Φεγγαρόλου-
στη βροχῶς» του *Ελληνιστοῦ Ροῦ-
τρου*. Έχει μερικτές φράσεις πο-
λύ όρσιες. Έχει κι' άλλες που
τὸ χαλάνε. Αταρ

